

Tijdelijke achteruitgang sparren

Datum juli 2022, nieuwsbulletin SViN

Aanleiding

Sinds dit voorjaar lijken de sparren op de volkstuincomplexen erg achteruit te gaan. De naalden worden bruin en vallen af. Het ziet er ongezond uit en het geeft een enorme troep op het terras en in het gazon.

Een aantal kap-aanvragen zijn al binnengekomen en doorgestuurd naar de gemeente ter beoordeling van de boom-inspecteur. Het antwoord in een heel aantal gevallen is dat de beoordeelde spar aan de toppen weer groene punten geeft en de verwachting is dat de boom weer volledig hersteld. Een kap wordt niet vergund. Dat dit vragen oproept, is de reden van dit artikel.

Historie

In de openbare ruimte van Rotterdam staan niet veel sparren aangeplant. Deze boom past beter op zand dan op natte klei. Op de tuinen zien we ze wel veel.

De sparren hebben het dus sowieso al zwaar op de klei in Rotterdam, maar de afgelopen jaren hebben alle sparren in West-Europa het zwaar. In 2018 was het bijzonder droog en in 2019 was het bijzonder warm. Bij droogte, hitte en warme winters stagneert de groei en kan de boom niet voldoende voeding leveren aan de naalden en de toppen. De boom wordt dan kwetsbaar voor allerlei plagen waar gezonde sparren goede weerstand tegen hebben: schorskevers zoals de letterzetter, maar ook spint en schimmels.

Het is dan ook geen verrassing dat er afgelopen februari bij de 3 stormen kort achter elkaar opvallend veel sparren op tuintjes zijn omgewaaid.

Wat is er te zien aan de boom?

De Letterzetter-kever, een kever die eerder al in Duitsland enorme schade aan productiebossen met spar veroorzaakte, is intussen ook in Rotterdam aangetroffen. Het kenmerkende patroon op de bast ziet u hiernaast.

<https://www.youtube.com/watch?v=7TptnF9DCuw>

De sparrenspintmijt is een beestje van 3mm; zwart, met gele pootjes. De naalden van de boom wordt bruin worden en de takjes verdorren. Dit proces begint aan de onder- en schaduwzijde, want de mijten vermijden de zon.

Schimmel zie je helaas pas als er daadwerkelijk een paddenstoel of zwam staat.

Mogelijk herstel

Als u groene, nieuwe naalden ziet verschijnen aan de uiteinden van de takken, is er hoop voor uw boom.

Bij matige aantasting door sparrenspintmijt kunt u proberen de mijten te verwijderen met een krachtige waterstraal, meermaals tussen april en oktober.

Bij geringe aantasting door de letterzetter op een solitair staande naaldboom, kunt u voor een spechtvriendelijke omgeving zorgen: spechten eten insecten waaronder de letterzetter. Hang bijvoorbeeld een spechtnestkast op. In de winter lusten ook spechten graag wat vogelpindakaas.

In de meeste gevallen is dus geen kap nodig. Het standpunt van de gemeente is dat een gezonde boom geen kapvergunning krijgt. Een boom die herstellende is en in potentie nog jaren mee kan, is voor de gemeente ook geen reden om een kapvergunning aan te vragen. Er is dan ook geen reden tot zorg.

Voor het normale onderhoud van de boom op een tuin is het tuinlid verantwoordelijk. Dood hout kan men zelf wegzagen. Het aan de tuinleden opgelegde onderhoud aan bomen heeft tot doel de boom langdurig in stand te houden. Grote ingrepen aan een boom zijn niet tot behoud van de boom en dus niet toegestaan.

Toch kap nodig

Is een boom zodanig verzwakt dat er geen uitzicht op herstel is, dan wordt een boom mogelijk gevaarlijk. Vaak wordt dat zichtbaar als er schimmels of paddenstoelen op de boom staan. Ook als de oorzaak de letterzetter is, en de kever verspreidt zich snel, ook naar naaldbomen in de buurt, dan is het zaak om actie te ondernemen.

De boominspecteur van de gemeente zal beoordelen of kap wel of niet nodig is. Het bestuur kan een kapaanvraag doen via het formulier dat hier speciaal voor is.

SViN hoopt dat de gemeente bij herplantplicht kiest voor een boom die zich goed voelt op de natte Rotterdamse klei, dus niet voor het herplanten van een spar.

